

Preuzmite inicijativu u svoje

*Rješenje inovatora nije u prodaji ideja
*Sada kada je projekt tvornice u B. Manastiru došao do kraja, pripremam se za selidbu u Kinu

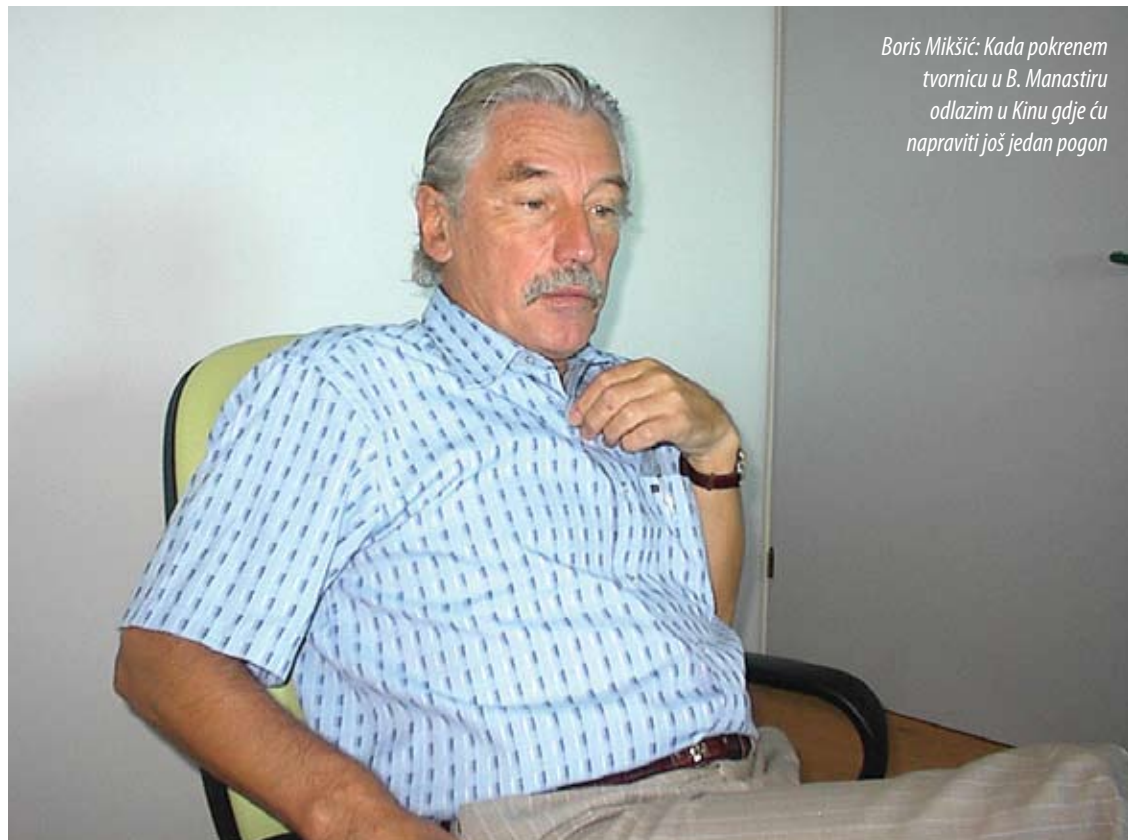
Nedavno je u B. Manastiru boravio Boris Mikšić, poduzetnik i političar, čovjek koji živi i radi u Hrvatskoj i SAD-u. Ovih dana u B. Manastiru otvorena je jedna od najmodernijih tvornica biorazgradive plastike u Europi. Bio je to povod za razgovor o poduzetništvu, razmišljanjima B. Mikšića, izgradnji tvornice...

Kako se sada osjećate, kao poduzetnik ili političar?

Ovog trenutka u meni su oba osjećaja. S jedne strane imam odgovornost kao političar jer sam jedini nezavisni vijećnik u skupštini Grada Zagreba i to savjesno i marljivo radim. A što se tiče biznisa, i tu imam odgovornost. Mi smo, kao kompanija, prisutni u Hrvatskoj već 30 godina. Još početkom 1980. g. plasirali smo svoje proizvode preko „Astre“ Zagreb. Sve ovo stignem raditi i kao poduzetnik i kao političar zahvaljujući timu ljudi u oba područja.

Uključujete li se aktivno u poslove vaših tvrtki, u sve odluke ili samo nadzirete sve aktivnosti? Tko je menadžer ovdje?

U SAD-u imam jak tim, a i ovdje smo već izgradili dobar tim. Ja se najviše bavim strateškim razvojem tvrtke. Projekt tvornice u B. Manastiru došao je do kraja i pripremam se za selidbu u Kinu gdje ćemo napraviti još jedan malo veći pogon. U Hrvatskoj sve poslove obavljaju ljudi iz Hr-

Boris Mikšić: Kada pokrenem tvornicu u B. Manastiru odlazim u Kinu gdje ću napraviti još jedan pogon

vatske. Vodeći ljudi su bili kod mene u SAD-u i stekli iskustva. Neki duže, po sedam godina, a neki par mjeseci. Neki su se vratili iz SAD-a u Hrvatsku, primjerice Ivana Boršić koja je članica Uprave EcoCortec-a B. Manastir. Sve te ljude birao sam ciljano. Uvijek sam volio odvesti u SAD mlade hrvatske stručnjake da vide na koji se način tamo radi.

Kako odabirete ljude? Jesu li mladi ljudi bolji ili lošiji od stranih menadžera?

U našoj matičnoj kući imamo, a sada i ovdje u EcoCortec-u, jedan uhdan sustav izbora kadrova. Gleda se na njihovo iskustvo, na njihovu edukaciju i motivaciju. Oni moraju pro-

ći određena testiranja. Sve su to pretežno mladi ljudi, najstariji su do 40 godina. U Hrvatskoj je bio naš glavni savjetnik za menadžere, proveo je ovdje mjesec dana i po njegovoj, a i po mojoj ocjeni naši ljudi su barem isto toliko dobri kao amerikanci, čak mi se čine i stručniji, žele i znaju raditi. Moja glavna uloga je biti motivator. Ja sebe ne gledam u onom klasičnom smislu, kao šefa, gazdu. Želim na njih što brže i efikasnije prenijeti svoje iskustvo. Imam povjerenja u ove ljude koji su kvalitetno odradili projekt u B. Manastiru.

Poduzetnički duh ovdje i u SAD-u, u čemu je razlika?

Postoji velika razlika. Ovdje je još uvijek ostalo nešto iz onih starih vremena, ljudi još nemaju dovoljno razvijenu sposobnost preuzimanja rizika i ne znaju što im je sljedeći potez. Hrvatska je malo tržište, svi se bore za jedan mali komad kolača. Hrvatske bi kompanije trebale gledati daleko u svijet, jer tamo je tradicija duga već 200, a kod nas 15 godina.

Koju ulogu igra infrastruktura u razvoju poduzetništva (zone, inkubatori, centri..)?

Infrastruktura je dobro razrađena, zone su također pametno postavljene. Dobro postavljena infrastruktura djeluje poticajno na poduzetnike. Ne sviđa mi se jedino način na koji funkcioniraju banke, taj sustav treba mijenjati. Moj je slučaj klasičan primjer kako banka ne treba raditi. Mogla su biti samo dva razloga: po-

Toyota

Razmišljam o još jednoj stvari koju bih želio napraviti. Animirati poznatog svjetskog proizvođača automobila Toyotu da jednu od svojih tvornica hibrida izgradi u Slavoniji, oko Vukovara. Ja sam inače njihov dobavljač ambalaže. Sve velike ulagače sada koči nerazumijevanje političara, nesigurna je politička klima.

Savjeti

Svaki poduzetnik treba imati nekoliko karakteristika: viziju, ustrajnost, znanje, poznavanje tržišta, stalno unapređenje procesa i novih proizvoda.

e ruke

litički, jer su me željeli marginalizirati ili su vjerojatno ocijenili da bez tog kredita ne možemo završiti ovu tvornicu, a mi smo je ipak završili. Ni HBOR se nije iskazao i okrenuo mi je leđa. Čak je pokazao da nema interesa raditi s hrvatskim bankama.

Znam da ste vlasnik mnogobrojnih patenata. Inovatori kod nas misle da nisu dovoljno shvaćeni i podržani. Kako vi na njih gledate?

Po mom sudu inovatori moraju proći vlastitu borbu u komercijalizaciji svojih ideja, inovacija i patenata. Moraju preuzeti inicijativu u svoje ruke. U SAD-u je isto tako, čovjek ne može puno računati na državu i druge institucije. Rješenje nije u prodaji ideja jer je teško odrediti cijenu ideje. Vlasnik ideje, u čijoj je glavi ta ideja sazrela, najbolje je kvalificiran da ju plasira na tržište. Moraju pronaći manji početni kapital jer za početak biznisa danas nije potreban ogroman kapital. Ja sam krenuo s par stotina dolara. Treba na početku nešto proizvesti, neki prototip, uzorke, tada postoji način da se to nekome proda i dalje investira u posao. To je najbolji i najzdraviji način. Kod mene često dolaze inovatori s dobrim idejama i ako se one uklapaju u okvire moje struke, prihvaćamo ih i plasiramo. Rješenje je da se inovatori vežu uz poduzetnike, uz veće tvrtke poput Končara.

Bojim se recimo venture capitala, koji je u SAD-u u većini slučajje-

Tvornica biorazgradive plastike koristi najmoderniju opremu i obučene ljude

va kao hijena. Ja sam ih izbjegavao. Većina tvrtki koja se tako financirala ili je propala ili su vlasnici ostali bez iščega.

Ovih dana otvorili ste tvornicu biorazgradive plastike u B. Manastiru. Zašto je otvorenje kasnilo?

Tvornica u B. Manastiru počela je s izgradnjom 2005. g. U zakašnjenju smo u odnosu na plan šest mjeseci, ali to u ovakvim prilikama nije strašno. Bilo je dosta problema oko dobivanja dozvola. Imali smo stotine stranica dokumentacije na engleskom, sve se to moralo prevesti na hrvatski.

Strašno je puno papirologije kod nas. Proizvođač linije je dao certifikate u sklopu EU, a naše institucije to ne priznaju. Sada opet sve te papire trebamo prebacivati. Za nekoga tko ulaže u Hrvatsku sve je to prekomplikirano. Službenici u našim državnim institucijama su birokrati. Nikada takav stroj nisu vidjeli i mi moramo raditi statički proračun potpuno novog stroja.

Koji je značaj tvornice za Slavoniju i Baranju?

40 % ukupnog otpada je ambalaža i ovo je zapravo najelegantniji na-

čin zbrinjavanja otpada, a morate znati da je zbrinjavanje skupop.

To je najmodernija tvornica biorazgradive plastike u Europi. Mi ovdje upotrebljavamo otpad od kukuruza, soje, pšenice, repe, otpada mliječne industrije. Biorazgradiva plastika u zemlji se razgrađuje šest tjedana. Ova tvornica će se i dalje širiti, po veličini će na kraju biti slična mojoj tvornici u SAD-u. B. Manastir će već nakon prve faze biti na trećem mjestu u Europi, poslije Italije i Finske. U prvoj fazi zaposlit ćemo 50 radnika, a na kraju oko 200. Isto tako proizvest će 4 milijuna kg ambalaže, a 10 milijuna kg na kraju treće faze. Gradit ćemo još jednu halu i tada ćemo imati proizvodnju od 22 milijuna kilograma. Do sada je vrijednost ulaganja iznosila 10 milijuna EUR-a. Tu će biti veliki laboratorij, bit će to tehnički centar za Europu. Odavde će se izvoziti oko 90 % u europske zemlje. Biti će to naš hrvatski brand.

Radnici će imati iste uvjete kao i svi drugi na svijetu u okviru moje korporacije. Dobit će konkurentne plaće, edukaciju, daljnje školovanje na nekom fakultetu, upućivat ćemo ih na seminare i kongrese, imat će šansu da svoju karijeru ostvare ovdje umjesto vani.

Kada biste kretali iz početka, biste li ponovno krenuli na isti način?

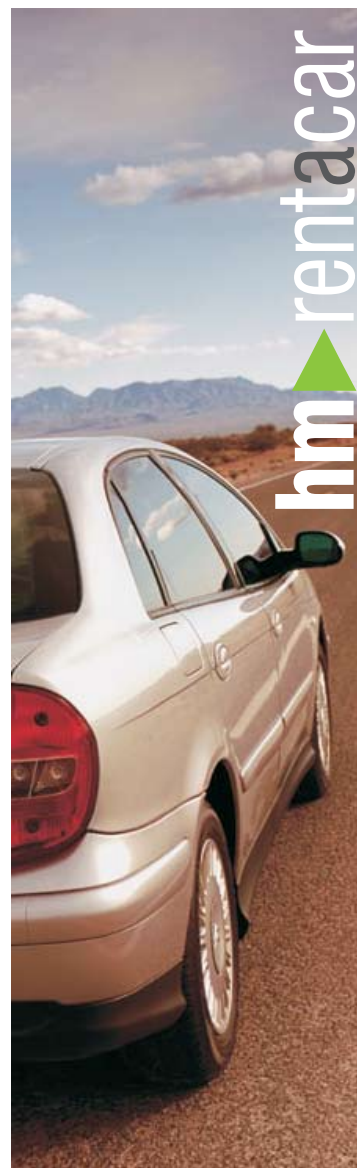
Ne bih. Gradio bih tvornicu u Švedskoj ili Švicarskoj, a ne ovdje. Ovo je bilo preteško, žao mi je da se sve to događalo u mojoj domovini. Ne mislim da u meni ima imalo krivnje, ja sam samo bio ustrajan.

Vladimir Mihajlović

Boris Mikšić

Rođen u Zagrebu, odrastao na Trešnjevci, B. Mikšić je diplomirao na fakultetu strojarstva i brodogradnje u Zagrebu. U SAD-u je nastavio studij na kemijskom inženjerstvu na sveučilištu u Minesoti, jednom od najjačih sveučilišta u svijetu u području znanosti o materijalima.

«Bila je to dobra kombinacija strojarstva i kemije - kaže Mikšić. Imam 120 objavljenih znanstvenih radova širom svijeta, vlasnik sam 39 patenata u SAD-u, Europi, Japanu, Australiji i Južnoj Africi.»

POSLOVNICE:

OSIJEK - CENTAR:
Županijska 8 (Hotel Waldinger),
Tel: 031 200 016

ZAGREB - CENTAR: Grahorova 11,
Tel: 01 370 45 35

ZAGREB - ZRAČNA LUKA PLESO:
Tel: 01 622 82 63

SPLIT - ZRAČNA LUKA RESNIK:
Tel: 021 203 478

DUBROVNIK - CENTAR:
Tel: 020 313 607

DUBROVNIK - ZRAČNA LUKA ČILIP:
Tel: 020 773 239

RIJEKA-PULA:
Tel: 099 218 90 58

<http://www.hm-rentacar.hr>
e-mail: info@hm-rentacar.hr